

Тому питання об'єднання варто ставити не як механічне злиття всіх в єдиний центр, бо такий сценарій виглядає малореалістичним. Натомість набагато перспективнішим є підхід координації різних сил навколо конкретних завдань. Спільною метою має бути демонтаж системи, яка тримає владу через репресії та фактичне заручництво суспільства. Без зміни цього механізму будь-які політичні зміни будуть лише поверхневими.

Важливо розуміти, що білоруське питання сьогодні — це частина регіональної безпеки, і без урахування цього фактору будь-яка стратегія буде неповною. Що стосується моєї особистої ролі, я не розглядаю себе як людину, яка має «об'єднати всіх». У мене є політичні амбіції, але вони пов'язані з майбутнім самої Білорусі, а не з діаспорними структурами. Моя мета — зміна режиму та створення умов для розвитку країни як повноцінного суб'єкта в регіоні.

Читайте також: **Андрій Санніков: «Для України важливо не робити ставку на структури, що втратили зв'язок із реальністю»**

— Ви неодноразово наголошували на необхідності створення Балто-Чорноморського союзу. Як саме ви бачите місце та роль України в цьому проєкті? Які практичні кроки можна зробити вже зараз для його просування?

— Я б не називав Балто-Чорноморський союз проєктом майбутнього — він уже фактично формується. Україна відіграє в цьому процесі ключову роль, адже саме вона стримує російську агресію і об'єднує Польщу та країни Балтії в єдину безпекову логіку. Але ця конструкція залишається нестійкою, поки існує білоруський фактор — територія, яка використовується Росією як військовий плацдарм. Навіть сценарій «нейтралітету» чи так званої «фінляндізації» Білорусі не вирішують проблеми, якщо країна залишається в зоні російського впливу.

Білорусь має стати невід'ємною частиною цієї архітектури безпеки як суб'єкт, а не як буфер. Саме відсутність такої стратегічної рамки раніше не дозволяла повноцінно розглядати нашу країну як частину регіональної системи. Вже зараз ми маємо розглядати Білорусь як стратегічний елемент безпеки, а не лише як гуманітарне питання. Також критично важливо підтримувати білоруських добровольців, які воюють на боці України. Це не лише внесок у перемогу України, а й формування майбутнього білоруського суб'єкта. Ми повинні готуватися до моменту змін у самій Білорусі, щоб цей момент підсилив увесь регіон, а не став джерелом нової нестабільності.

— Які настрої зараз панують у білоруській армії, силових структурах та суспільстві? Чи помітили ви ознаки можливого внутрішнього розколу в режимі Лукашенка?

— Я б дуже обережно ставився до будь-яких заяв про «інсайди». Найбільш унікальний досвід, який я мав, — це розмови вже після арешту з представниками білоруських силових структур, серед яких були люди з КДБ та військової розвідки. Але це дуже специфічне середовище. Це люди, які вже опинилися поза системою, часто під тиском, тому сприймати їхні оцінки як повну картину було б помилкою.

Білоруський режим тримається не на настроях, а на системі контролю, страху та взаємній залежності. Ця система побудована так, щоб люди всередині не могли вільно вийти з неї без серйозних ризиків для себе та близьких. Саме це пояснює його стійкість. Щодо можливого розколу, то варто виходити з простого факту: якби глибокий розкол у силових елітах існував, ми б побачили інший розвиток подій ще у 2020 році. Станом на зараз я б говорив не про розкол, а максимум про окремі тріщини всередині системи, які поки що не перетворюються на реальний розлом. Ключове питання не в настроях, а в тому, коли система втратить здатність утримувати контроль під впливом зміни балансу сил у регіоні.

Читайте також: **"Лукашенко боягузливий за Януковича": Активіст Євген Афонагель — про помилки протестів-2020 та спільну перемогу**

— Які важелі тиску на режим Лукашенка ви вважаєте найбільш ефективними в нинішніх умовах?

— Найбільш ефективний тиск — це не лише санкції, а створення механізмів відповідальності за реальними наслідками. Саме тому я працюю над судовим процесом у США проти КДБ Білорусі та пов'язаних осіб. Ця справа базується на конкретних фактах: викрадення за межами країни, катування, примусова праця та використання міжнародної інфраструктури для цих операцій.

Юридично це підпадає під американські закони у сфері захисту жертв терористичної діяльності та системного переслідування з боку держави. Ці норми дозволяють обходити принцип державного суверенітету і відкривають можливість іти безпосередньо до державних активів, якщо доведено, що держава діє як частина репресивної системи. Мова йде не про декларації, а про інструменти, які роблять репресії фінансово та юридично затратними. Я не перебільшую можливості окремої людини впливати на політику США, але такі процеси створюють основу для рішень урядів та фінансових інституцій. Ефективний тиск — це поєднання політики та конкретних юридичних дій.

— Яке ваше бачення «дня після Лукашенка»?

— Я б не описував цей день як питання того, хто саме прийде до влади. Ключове — який саме механізм буде демонтовано. Сьогоднішня система тримається на моделі контролю та заручництва суспільства. Якщо цей механізм збережеться, зміна прізвищ не дасть реальних змін. Транзит влади в Білорусі навряд чи буде виключно мирним або суто внутрішнім процесом. Більш реалістичним виглядає поєднання внутрішнього тиску, зовнішніх обставин та зміни поведінки частини системи. Деякі еліти можуть відіграти роль у процесі, але лише за умови зміни самої логіки системи. І такий транзит неможливий у відриві від регіонального контексту. Тому «день після» — це не подія, а тривалий процес демонтажу старої системи та формування нової моделі держави.

Читайте також: **Торгівля людьми в обмін на калій: Чи справді Лукашенко готовий до діалогу із Заходом?**

— Яку роль у цьому процесі могла б відіграти Україна?

— Україна вже відіграє ключову роль. Саме від результату війни проти Росії залежить, чи залишиться Білорусь у зоні російського контролю, чи з'явиться реальне вікно можливостей для змін. По-перше, Україна формує безпекову реальність у регіоні. По-друге, вона може задавати політичну рамку. І по-третє, вже існує практичний вимір — білоруські добровольці, які воюють на боці України. Роль України полягає у формуванні тих умов, у яких транзит у Білорусі стає можливим і незворотним.

— Як ви оцінюєте координацію між різними центрами білоруської опозиції на цей момент?

— Формально координація існує, але вона не завжди дає практичний результат. Після звільнення багато політ'язнів залишаються сам на сам із реальністю без системної підтримки. Те саме стосується і білоруських добровольців. Ці дві категорії людей є лакмусовим папером ефективності всієї системи. Якщо система не здатна забезпечити їм гідну підтримку, виникає питання, на що вона взагалі здатна. Питання ефективності — це здатність доводити рішення до конкретного результату в житті людей. Я готовий працювати в тих форматах, де є чітка мета, відповідальність та зрозумілий практичний ефект.

— Які ваші особисті плани на найближчі роки?

— Мої плани пов'язані з підготовкою до реальних змін у Білорусі. По-перше, я очолюю список «Беларусы дзеяння» на виборах до Координаційної ради та планую сформувати там фракцію, зосереджену на практичній роботі. По-друге, я продовжую працювати в США як адвокат, де окремим напрямом є юридична робота на користь Білорусі та формування механізмів відповідальності для тих, хто причетний до репресій. Що стосується взаємодії з українськими структурами, я вважаю такий діалог необхідним, але він має будуватися навколо спільних інтересів та конкретних задач. Усі ці напрями спрямовані на одне: демонтаж системи та створення реальних механізмів відповідальності.

—
Розмовляв Валентин Деменко для «Аргумент»

Читайте також:

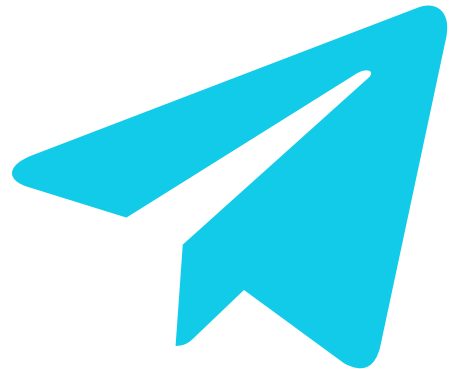
- **Білоруський плацдарм 2026: Павло Усов про «тактичні» санкції США та стратегічний глухий кут Заходу щодо Росії**
- **«Ніколи знову» проти «Можемо повторити»: Геннадій Коршунов про білоруський антивоєнний консенсус та соціологію під пресом репресій**
- **«Те, що росіяни коять в Україні, вони відпрацювали в Чечні». Майрбек Тарамов про анатомію російського терору**
- **Розпад імперії чи чергова імітація: що чекає на Росію та чому «ліберальний десант» у Європі викликає сумніви**
- **«Новгород має бути вільним»: інтерв'ю з очільником руху за незалежність Великого Новгорода від Московії**
- **Голоси Кавказу: ногайці прагнуть незалежності, а черкеси відновлюють історичну правду**
- **Павло Северинець: «Зміни в Білорусі можуть бути блискавичними, але через втручання Росії — непередбачуваними»**
- **«Якщо полонений не може сказати двох слів білоруською — ставте до стінки, це москаль». Інтерв'ю з членом НВР «Вільна Білорусь»**
- **Імперія тріщить по швах: від Бурятії до Пскова — голоси тих, хто готує життя після Росії**
- **«Офіс Тихановської причетний до поразки»: экс-політ'язень Дмитро Козлов — про жахи «лукашизму» та кризи опозиції**

Share 0

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

||

| **НОВИНИ ПАРТНЕРІВ**

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розмічених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com